

Sl. No. :

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions - 22

SS-23-Sindhi Sah.

No. of Printed Pages - 11

Tear Here

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2024
SENIOR SECONDARY EXAMINATION - 2024
सिन्धी साहित्य
(SINDHI SAHITYA)
समय : 3 घण्टे 15 मिनट
पूर्णांक : 80

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाँड़ें
TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

- شاگردن لاء ضروري هدايتون -

- (1) شاگرد سڀ کان پهرين پنهنجي سوالی پيپر تي رول نمبر ضرور لکهن .
- (2) سڀني سوال ڪرڻ ضروري آهن .
- (3) هر هڪ سوال جو جواب ڏنل جوابي ڪاپي ۾ لکڻو آهي .
- (4) جن سوالن جا جواب دريا، ۾ پڇيا ويا آهن ، انهن جا جواب گڏ لکھڻا آهن .
- (5) سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر ضرور لکو .
- (6) سوالن جي سامهون مارڪون ڏنل آهن .

- शार्गिदिनि लाइ ज़रूरी हिदायतू -

- (1) शार्गिद सभ खां पहिरीं पंहिंजे सुवाली पेपर ते रोल नंबर ज़रूर लिखनि ।
- (2) सभेई सुवाल करणु ज़रूरी आहिनि ।
- (3) हरहिक सुवाल जो जवाबु, डिनल जवाबी कॉपीअ में लिखिणो आहे ।
- (4) जिनि सुवालनि में जवाब 'या' में पुछिया विया आहिनि उन्हनि जा जवाब गडु लिखिणा आहिनि ।
- (5) सुवाल जो जवाबु लिखण खां अगु सुवाल जो नंबर ज़रूर लिखो ।
- (6) सुवालनि जे साम्हूं मार्कू डिनल आहिनि ।

यहाँ से काटिए

SS-23-Sindhi Sah.

5019

[Turn over

ڪنبد (ا)

[15 × 1 = 15]

1. (i to xv) هيٺين سوالن جا صحيح جواب چونڊيو-

- (i) گرنارجو گل هو۔
 (ا) راجا انيراد (ب) راجا رائڏياڇ
 (س) راجا ڏاهرسيت (د) راجا چئيسر
- (ii) محمد رام ور۔ ور ڪري۔ شهر ۾ ويندو هو۔
 (ا) ڪراچي (ب) نواب شاھ
 (س) پرين (د) لاڙڪاڻو
- (iii) پروفيسر نارائڻداس ملڪاڻي عجم نالو راجه سڀا ۾ نامينيت ڪرڻ لاءِ ڪوشيش ڪئي۔
 (ا) چيٽي سپههلاڻي (ب) جئرامداس
 (س) راجندر بابو (د) پاڻي پرتاپ
- (iv) روايتون، لفظ جي معنيٰ آهي۔
 (ا) سڀيتا (ب) طاقت
 (س) پرمپرافون (د) همت
- (v) جذبو، رچنا آهي
 (ا) انيڪانڪي (ب) ڪهاڻي
 (س) مضمون (د) آتم ڪتا
- (vi) گڏجي گهاريون، ڪويتاجو ڪوي آهي۔
 (ا) لکتمڻ دٻي (ب) مرچومل سوني
 (س) پرسرام ضيا (د) ديولڻ راهي
- (vii) زندگي، نظم مان سنديش ملهوتو۔
 (ا) آتم نرپرتا (ب) نراشا
 (س) سادگي (د) دڪ
- (viii) پرسرام ضيا جا ڪلام لکيل آهن۔
 (ا) سنڌ ۽ سنڌي (ب) سوداگر
 (س) هلو (د) ڪلجڳ
- (ix) سوج، لفظ جي معنيٰ آهي۔
 (ا) سڪه (ب) پريم
 (س) ساز (د) درد

- (x) پڻجڪڙي جي ايجاد ڪئي۔
 (ا) پروفيسر رام پنجاڻي (ب) پريو وفا
 (س) نارائڻ شيام (د) سچل سرمست
- (xi) نسناءُ جو هم معنيٰ لفظ آهي۔
 (ا) دوهو (ب) سورنو
 (س) هائيڪو (د) پنچڪڙءِ ا
- (xii) ڌڻو ڪرڻ، اصطلا هم جي معنيٰ آهي۔
 (ا) بدنام ڪرڻ (ب) جهيڙو ڪرڻ
 (س) برباد ڪرڻ (د) منح ڪرڻ
- (xiii) سچ سِرڪاري _____ اچو ڪير۔
 (ا) منيهن (ب) گائڻن
 (س) پڪري (د) گهوڙي
- (xiv) چئن ڏينهن جي موڪل بابت پرنسپال ڪي لکندا
 (ا) خط (ب) درخواست
 (س) شڪايتي خط (د) رپورٽ
- (xv) بيروزگاري، مضمون آهي
 (ا) آرٽڪل (ب) ڊرامڪ
 (س) نيتڪ (د) ايتهاڪ

खण्ड - 'अ'

1. (i खां xv) हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूडियो - [15 × 1 = 15]
- i) गिरनार जो गुल हो -
 (अ) राजा अनीराड़ (ब) राजा रायडियाच
 (स) राजा डाहरसेन (द) राजा चनेसर
- ii) मुहमद राम वर-वर करेशहर में वेंदो हो
 (अ) कराची (ब) नवाबशाह
 (स) भिर्यनि (द) लाङकाणो
- iii) प्रो. नारायणदास मल्काणीअ जो नालो राज्य सभा में नामीनेट करण लाइ कोशिश कई-
 (अ) जेठी सिपाही मलाणी (ब) जैरामदास
 (स) राजेन्द्र बाबू (द) भाई प्रताप
- iv) 'स्वायतूँ' लफ़्ज़ जी माना आहे-
 (अ) सभ्यता (ब) ताकत
 (स) परम्परांऊ (द) हिम्मत

- v) 'जज्बो' रचना आहे -
 (अ) एकांकी (ब) कहाणी
 (स) मजमून (द) आत्मकथा
- vi) 'गडिजी घारियूं' कविता जो कवी आहे-
 (अ) लक्ष्मण दुबे (ब) मिर्चूमल सोनी
 (स) परसराम जिया (द) ढोलण राही
- vii) 'जिंदगी' नज़्म मां संदेश मिले थो -
 (अ) आत्मनिर्भरता (ब) निराशा
 (स) सादगी (द) दुख
- viii) 'परसराम जिया' जा कलाम लिखियल आहिनी -
 (अ) सिंधु ऐं सिंधी (ब) सौदागर
 (स) हलो (द) कलजुग
- ix) 'सोज़' लफ़्ज़ जी माना आहे -
 (अ) सुख (ब) प्रेम
 (स) साज़ (द) दर्द
- x) पंजकड़े जी ईजाद कई -
 (अ) प्रो.राम पंजवाणी (ब) प्रभु वफ़ा
 (स) नारायण श्याम (द) सचल सरमस्त
- xi) 'टिसिटा' जो हममाना लफ़्ज़ु आहे-
 (अ) दोहो (ब) सोरठो
 (स) हाइकू (द) पंजकड़ा
- xii) 'डिठो करणु' इस्तलाह जी माना आहे -
 (अ) बदिनामु करणु (ब) झेझे करणु
 (स) बर्बाद करणु (द) मना करणु
- xiii) 'सचु सेरू, कारी, अच्छो खीरू'।
 (अ) मेंहि (ब) गांड
 (स) बुक़िरी (द) घोड़ी
- xiv) चइनि डींहनि जी मोकल बाबति प्रिंसीपाल खे लिखंदा -
 (अ) ख़तु (ब) दरख़्वास्त
 (स) शिकायती ख़तु (द) रिपोर्ट
- xv) 'बेरोज़गारी' मजमून आहे -
 (अ) आर्थिक (ब) धार्मिक
 (स) नैतिक (द) ऐतिहासिक

[7 × 1 = 7]

(i to vii) صحيح لفظ چوندي خال ڀريو۔

.2

(روشنی، سنت کنوارام، ننگور، سچ، سندو، راڳينء، ماڪي)

(i) داداڻي. ايل واسواڻ سنڌ جو _____ هو.

(ii) _____ تي ٿال ڪناطي پاران 26 اپريل 2010 تي راشٽرپتي پرتيا پائل هٿان

5 رپئي جي شڪلي جاري ڪئي وئي.

(iii) مان ڏيڻا نٿو وڪڻان مان _____ وڪڻان ٿو؟

(iv) ڪلجڳ جا ڪرتوت چوان مان چوان _____ جارنگه .

(v) هر ذرم سٺاڻي سيڪاري ٿو _____ جو رستو ڏيڪاري .

(vi) آهي هر لفظ مٺو _____ اچي هر جملي مان خشوبو؟

(vii) سندوءَ ۾ ڪو سا هٿت _____ ڀانئن ڀائي؟

2. (i خاڻ vii) سही लफ़ज़ चूँडे खाल भरियो –

[7 × 1 = 7]

(रोशिनी, संत कंवरराम, टैगोर, सच, सिंधू, रंगीअ, माखी)

i) दादा टी.एल. वासवाणी सिंध जो हो ।

ii) ते टपाल खाते पारां 26 अप्रेल 2010 ते राष्ट्रपति प्रतिभा पाटिल हथा 5 रू जी टिकली जारी कई वेई।

iii) मां डीआ नथो विकिणां, मां विकिणां थो ।

iv) कलजुग जा करतूत चवां मां, चवां जा रंग ।

v) हर धर्म सुठाई सेखारे, थो जो रस्तो डेखोर ।

vi) आहे हर लफ़्ज़ु मिठो, अचे हर जुमिले मां खुशबू ।

vii) सिंधूअ में को साहु थनि,..... भांइनि माउ ।

[5 × 1 = 5]

(i to x) هيٺين سوالن جا جواب هڪ ست ۾ لکو۔

.3

(i) هڪ نچرئي گویندماءُ جو ڪهڙو وشواس هو؟

(ii) ,ء-اجا- چو،؟ ڪهاڻي ء مان توهان کي ڪهڙو سنڌيش ملي ٿو؟

(iii) ڪاڪي ايشور ڪلناڻي ء جو خون ڪنهن ڪيو؟

(iv) ڪوي نارايڻ شيام هلنيهن جو پهريون خواب ڪنهن کي ڪوٺيو آهي؟

(v) ڀارت کي ڪيز نواء يت ٿا؟

[5 × 1 = 5]

هيٺ ڏنل ٽڪرو پڙهي سوالن جا جواب لکو۔

*

- محنت جي معنيٰ زندگي آهي ۽ نڪمائيءَ جي معنيٰ موت. جنهنڪي زندهه ورهڻ جي تمنا آهي تنهنڪي محنت جي عادت پرائي پرندي. جلن ٿي ڪي جيئن جي ياداشت ۾ پنهنجي نالو درج ڪرائڻ آهي انهن ڪي ڪم ڪرڻو پرندو. جي سرڻ کان پوءِ به ذنڊا رهن ٽاچاسين تن ڪي ڪچ ڪري ڏيکارڻو پوندو. جهڙي طرح سورج جي زندگي گرمي ۽ روشنيءَ سان آهي چنڊ جي زندگي سينلٽاءُ چمڪ سان آهي پاڻيءَ جي زندگي پياس بهائڻ سان آهي تيئن اسانجي زندگي ڪوشش ۽ ڪشالي سان آهي. محنت ڪرڻ معنيٰ پاڻ ۾ وشواس رکڻ. نيپولن ۽ پيادنيا جا مشهور فاتح سن قسم جو اٿل اعتقاد رکندو هو مارٽن لوثر جان آف آرڪ را ني درگاوتي، رضا بيگم ۽ رائي وڪٽوريا جي ڪاميابي جا مثال تواريخ ۾ موجود آهن.
- سسٽرڪرت جو مٿهورڪوي ڪاليداس شاديءَ ۽ درٿائين اڻڙهيل هو اوڀرپريود پنهنجي محنت سان اُهو علم پريائين جو دنيا دنگ رهجي وئي، محنت آڏو ڪابه ڳالهه نا ممڪن نه آهي،،
- (vi) هنئين ٽڪري جو سرولڪو؟
- (vii) محنت، جي معنيٰ ڇا آهي؟
- (viii) سرڻ کان پوءِ به ڪير زندگي رهي آهي سگهن ٿا؟
- (ix) زندگيءَ، جو ضد لڪو؟
- (x) ڪاميابي ڪڏهن حاصل ڪري سگجي ٿي؟

3. (i خاڻ x) هٿيڻي سवालني जा जवाब हिक सिट में लिखो -

[5 × 1 = 5]

- हिक टीचर ते गोबिंद माउ जो कहिड़ो विश्वासु हो?
- ‘ऐ- आज्ञा - छे’ कहाणीअ मां तव्हां खे कहिड़ो संदेश मिले थो?
- काके ईश्वर खिलनाणीअ जो खून कंहिं कयो?
- कवी नारायण श्याम डीहं जो पहिरियो ख्वाबु कंहिंखे कोठियो आहे?
- भारत खे केरू संवारिनि था?

* हेठि डिनल टुकिरो पढी सुवालनि जा जवाब लिखो -

[5 × 1 = 5]

महिनत जी माना ज़िंदगी आहे ऐं निकमाईअ जी माना मौतु । जंहिखें ज़िंदह रहण जी तमना आहे, तंहिखे महिनत जी आदत पिराइणी पवंदी। जिनखे जीअरनि जी यादाश्त में पंहिंजो नालो दर्ज कराइणों आहे उन्हनि खे कमु करणो पवंदो । जे मरण खां पोइ बि ज़िंदह रहणु था चाहीनि, तिन खे कुझु करे डेखारिणो पवंदो । जंहिंड़ीअ तरह सूरज जी ज़िंदगी गर्मीअ ऐं रोशनीअ सां आहे, चंड जी ज़िंदगी सीतलता ऐं चमक सां आहे, पाणीअ जी ज़िंदगी प्यास बुझाइण सां आहे, तींअ असां जी ज़िंदगी कोशिश ऐं कशाले सां आहे। महिनत करणु माना पाण में विश्वासु रखणु। नेपोलियन ऐं ब्रिया दुनिया जा मशहूर फ़ाल्ह हिन किस्म जो अटल अइतकाद रखंदइ हुआ। मार्टिन लूथर, जॉन ऑफ आर्क, राणी दुर्गावती, रज़िया बेगम ऐं राणी विक्टोरिया जी कामयाबी जा मिसाल तवारिख में मौजूद आहिनि। संस्कृत जो मशहूर कवी कालीदासु शादीअ ताई अण पढ़ियलु हो, पर पोई पंहिंजी महिनत सां उहो इल्म पिरायाई जो दुनिया दंग रहिजी वेई । “महिनत आडो काबि ग़ाल्हि नामुमकिन न आहे ।”

- vi) मथिंऐं टुकिरे जो सिरो लिखो ।
- vii) महिनत जी माना छा आहे?
- viii) मरण खां पोइ बि केरू ज़िंदह रही सघनि था?
- ix) ‘ज़िंदगी’ जो ज़िंदु लिखो?
- x) कामयाबी कइहि हासिल करे सघिजे थी?

کتاب (ب)

खण्ड - 'ब'

[12 × 2 = 24]

(4-15) هيٺين سوالن جا جواب آٽڪل 50 لفظن ۾ ڏيو.

(4 खां 15) हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 लफ़ज़नि में ड़ियो -

[12 × 2 = 24]

4. سرلاسندريءَ کي وار کڻائڻ لاءِ چو اور پريندي هڻي؟

4. सरला सुंदरीअ खे वार कटाइण लाइ छो ज़ोर भरींदी हुई?

5. حميد خان سندھو ٿوڻ وقت جميتراء جي پريوار تي ڪهڙو اثر ڇڏيو؟

5. हमीद खान सिंध मोटण वक्त जमियतराइ जे परिवार ते कहिडो असरू छडे वियो ?

6. ڏاهير سين سمارڪ جي بار ۾ توهان ڪي ڪهڙي ڄاڻ آهي؟
6. ڏاهر سين سمارڪ جي بار ۾ توهان ڪي ڪهڙي ڄاڻ آهي؟
7. ٽپال ٺڪلين جي ڪهرنيد اهميت آهي؟
7. ٽپال ٺڪلين جي ڪهرنيد اهميت آهي؟
8. وقت جي بار ۾ محمد رام ڪهڙو جواب ڏنو؟
8. وقت جي بار ۾ محمد رام ڪهڙو جواب ڏنو؟
9. ليلا پنهنجي پٽار جي در تي ڪيئن ٺي ٻاڏا؟
9. ليلا پنهنجي پٽار جي در تي ڪيئن ٺي ٻاڏا؟
10. منڊو موٽي آيون ڪوينا ۾ ڪويءَ جي ڪهڙي طلب آهي؟
10. منڊو موٽي آيون ڪوينا ۾ ڪويءَ جي ڪهڙي طلب آهي؟
11. 'موندو موٽي آيون' ڪويتا ۾ ڪويءَ جي ڪهڙي طلب آهي؟
11. 'موندو موٽي آيون' ڪويتا ۾ ڪويءَ جي ڪهڙي طلب آهي؟
12. 'مان ديش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾'، ست ۾ رام پنجنڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
12. 'مان ديش مٿان قربان، تون مرڪي جيون وڃ ۾'، ست ۾ رام پنجنڙائي ڇاڻوڇوڻ ڇاهيو؟
13. 'ماڻهه ڏن ميٺڙ بابت موهن ڇا سوچي رهيو هو؟
13. 'ماڻهه ڏن ميٺڙ بابت موهن ڇا سوچي رهيو هو؟
14. 'ماڻهه ڏن ميٺڙ بابت موهن ڇا سوچي رهيو هو؟
14. 'ماڻهه ڏن ميٺڙ بابت موهن ڇا سوچي رهيو هو؟
15. 'ماڻهه ڏن ميٺڙ بابت موهن ڇا سوچي رهيو هو؟
15. 'ماڻهه ڏن ميٺڙ بابت موهن ڇا سوچي رهيو هو؟

ڪنڊ (س)

خونڊ - 'س'

[3]

16. حوالو سمجهايو۔

،،الڪون ڪرتنهجي شادي ته راداسان ٿي ٿيندي
ايسن کان راداجو نيهن نه ڪرڻ سان ٿيندي آيو آهي،،
يا

16. هٻالو سمجهايو۔

[3]

،،ڏيش اجه اسانجي پٽ جو سڀنوسا ڪار ٿيو آهي اسانجي بزيش بهادرءِ سان مقابل ڪيو،
“ٺٽڪو نه ڪري. تونجي شادي ته راداسان ٿي ٿيندي.
ايسانن کان راداجو نيهن نه ڪرڻ سان ٿيندي آيو آهي،،
يا

“ڏيسو اڃو اسانجي پٽ جو سڀنوسا ڪار ٿيو آهي اسانجي بزيش بهادرءِ سان مقابل ڪيو،
“ٺٽڪو نه ڪري. تونجي شادي ته راداسان ٿي ٿيندي.
ايسانن کان راداجو نيهن نه ڪرڻ سان ٿيندي آيو آهي،،
يا

[3]

17. معنيٰ سمجهايو۔

،،هو ٿو،، تنهنجي سڏ سڻ جو واسطي وٺڻو سڪي،
سڪ منهنجان سڏ آڪري هڪ وار ٻاڙائي ته ڏس،،
يا
“قافلو هلندو رهي اوندهي جو ڪوئي غم نه آ
شوڪ ۽ همت جي مثال ڪي جلا هيندا هلو،،

17. مانا سمجهايو۔

[3]

“ه تونجي سڏ سڻ جو واسطي وٺڻو سڪي،
سڪ منهنجان سڏ آڪري هڪ وار ٻاڙائي ته ڏس،،
يا
“قافلو هلندو رهي اوندهي جو ڪوئي غم نه آ
شوڪ ۽ همت جي مثال ڪي جلا هيندا هلو،،

يا

“ڪافيلو هلندو رهي، ڪنڊه جو ڪوئي غم نه آ،
شائڪ ۽ همت جي مثال ڪي جلا هيندا هلو،،

[3]

18. دو هو ڇا ڪي چئجي ٿو مثال ڏيئي سمجهايو

يا

سورتي جي پرياشا لڪي مثال ڏيو،

18. دو هو ڇا ڪي چئجي ٿو؟ ميسال ڏيئي سمجهايو.

[3]

يا

سورتي جي پرياشا لڪي مثال ڏيو،

19. هيٽن مان ڪن به ٽن اصطلاحن / پهاڪن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو. [3]

- (i) نور تڇرئو
(ii) گهٽ ڀرڻ
(iii) ڪڪو ڪوٺيڻ
(iv) باهه لڳڻ تي ڪوهه ڪوٺڻ
(v) ڪڏهن پيءُ ماتو ڪڙهن ٻاڪر ۾
(vi) سچ توپيشونچ

19. हेठियनि मां किनि बि टिनि इस्तलाहनि/पहाकनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो - [3]

- i) नूर निचोड़ण ii) घड़ भरण
iii) खिखो विखो थियण iv) बाहिं लगण ते खूह खोटण
v) कड़हि भरीअ में त कड़हिं भाकुर में vi) सचु त वेठो नचु

ڪنڊ (د)

खण्ड - 'द'

20. راجهو، ناول جي ٽٽون جي آڌار تي پرڪ ڪريو. [4]

يا

راجهو، ناول جي ڪردار موهن جو چرتر چنڻ ڪريو.

20. 'अज्ञो' नाविल जी तत्त्वनि जे आधार ते परख करियो। [4]

या

'अज्ञो' नाविल जे किरदार मोहन जो चरित्र चित्रण कयो ।

21. اسڪالر شپ لاءِ پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي درخواست لکو. [4]

يا

توهان پنهنجي پيءُ کي اسٿان کان پوڊ جي پروگرام جي ڄاڻ ڏيندي خط لکو،

21. سڪالرشپ لاءِ پنهنجي اسڪول جي پرنسپال کي درخواست لکيو. [4]

يا

توهان پنهنجي پيءُ کي اسٿان کان پوڊ جي پروگرام جي ڄاڻ ڏيندي خط لکيو.

22. ڪنهن به هڪ وسيلي تي اٽڪل 200 لفظن ۾ مضمون لکو. [4]

(i) سنڌي ساهتيءَ جي اهميت

(ii) يوگهه جي اهميت

(iii) انٽرنيٽ ۽ روزگار

(iv) چنڊرايان II جي سफलता،

22. ڪنهن به هڪ وسيلي تي اٽڪل 200 لفظن ۾ مضمون لکيو. [4]

i) سنڌي ساهتيءَ جي اهميت

ii) يوگهه جي اهميت

iii) انٽرنيٽ ۽ روزگار

iv) چنڊرايان II جي سफलता

DO NOT WRITE ANYTHING HERE